

Talousarvio 2024, käyttötalous

KHALL 27.11.2023 § 209

10/02.02.00/2023

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kuntastrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta (Kuntal. 14 §). Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväl alueellaan.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen (Kuntal. 110 §).

19.6.2023 kokouksessaan kunnanhallitus määritteli seuraavat talousarvion ja taloussuunnitelman periaatteet vuodelle;

- 1) Kunnan taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2024-2026 siten, että kunnan talous pysyy tasapainossa;
- 2) Vuoden 2024 talousarviota tullaan valmistelemaan siitä lähtökohdasta, että vuosikate ylittää lainanlyhennykset sekä investoinnit (pl. yhtenäiskoulu), jolloin turvataan maksuvalmius;
- 3) Valtionosuus- ja verotuloennusteita tullaan seuraamaan ja niiden vaikutukset talousarvion valmistelussa tullaan huomioimaan.

18.9.2023 kokouksessaan kunnanhallitus antoi tarkentuneisiin laskelmiin perustuen palvelualuekohtaiset raamit. Raamin lähtökohdana pidettiin kiinni riittävän hyvästä vuosikatteesta vuodelle 2024 sekä talouden tasapainosta.

Talousarvio 2024

Kunnan verotulojen ennustetaan vähenevän tähän vuoteen verrattuna merkittävästi, yli 0,8 miljoonaa euroa. Ensi vuoden verotuloarvio on 13,3 miljoonaa euroa, kun vuoden 2023 arvio on 14,2 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien tämän hetken arvion mukaan ne kasvaisivat noin 240 000 eurolla vuoteen 2023 verrattuna. Valtionosuuksissa on kuitenkin merkittäviä epävarmuustekijöitä, kun SOTE-uudistuksen tarkistuslaskelmat on tehty ja kuntakohtaiset valtionosuudet tarkistettu. Tämän hetken tietojen perusteella ensi vuonna kuntien valtionosuuksiin olisi vielä tulossa merkittäviä leikkauksia aikaisemmasta laskelmasta poiketen.

Vuonna 2024 varhaiskasvatuksen maksuttomuus aiheuttaa lisäksi tulojen alenemista.

Vuoden 2024 talousarvio osoittaa vuosikatteen 1,8 miljoonaa euroa. Investointiesitys on 11,77 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Merkittävimmät investoinnit ovat uusi yhtenäiskoulu sekä teollisuuspuistoon rakennettava teollisuushalli. Investointien toteuttaminen tulee nostamaan kunnan lainakantaa toteutuessaan vuonna 2024 noin 11 miljoonalla eurolla. Lainakantaa pyritään pitämään pienempänä tulo-rahoituksen sallimissa puitteissa.

Kulupuolella nousua on henkilöstökuluissa, kun palkkaratkaisut nostavat kuluja noin 2,53 %. Korkea investointien taso näkyy myös käyttötaloudessa kasvavina korkokuluina. Yhtenäiskoulun rakentaminen tullaan rahoittamaan pääosin lainarahalla ja korkea korkotaso aiheuttaa vuodelle 2024 noin 250 000 korkokulujen kasvun.

Vuoden 2024 talousarvio osoittaa vuosikatteen 1,8 miljoonaa euroa ja tilikaudesta tulisi tällä talousarviolla niukasti ylijäämäinen.

Talousarvion valtionosuuksiin liittyy merkittäviä riskejä, johtuen SOTE-uudistuksen VOS-laskelmien tarkistuksista. Marraskuussa saatiin tieto valtionosuuksiin tulevista lisäleikkauksista, mutta kuntakohtaisia laskelmia ei vielä ole tiedossa. Tästä syystä talousarviota on valmisteltu elokuun VOS-tietojen pohjalta.

Liite:	Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025—2026
Valmistelija:	Talous- ja hallintojohtaja Taavi Leinikka, puh. 050 599 1140
Esittelijä:	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus:	Kunnanhallitus esittää 2024 talousarviota valtuustolle hyväksyttäväksi. Lisäksi kunnanhallitus päättää antaa talous- ja hallintojohtajalle oikeuden tehdä talousarvioesitykseen teknisiä korjauksia/muutoksia.
Asian käsittely:	Kokouksessa olivat läsnä selostamassa talousarvioesitystä ja vastaamassa kysymyksiin klo 17.46—18.38 tekninen johtaja Jari Kauppi, sivistystoimenjohtaja Pekka Lintonen ja varhaiskasvatuspäällikkö Paula Laakso sekä talous- ja hallintojohtaja Taavi Leinikka klo 17.46—18.58.

Jyri Kaunisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.50.

Päätös: Kunnanhallitus päätti esittää vuoden 2024 talousarviota valtuustolle hyväksyttäväksi seuraavin talousarviokirjaan tehtävin muutoksin:

- Poistetaan varhaiskasvatuksen palvelualueen investointimenoista (sivu 26) kohta ” Tulevaisuutta ajatellen noin viiden vuoden aikana uuden päiväkodin rakentaminen Kirkonkylän alueelle yhtenäiskoulun

läheisyyteen. Samassa yhteydessä luovutettiin Norrintien kolmesta päiväkotirakennuksesta ja niiden peruskorjaustarpeesta.”

- Sivu 37 Kaavoituksen ja lupien palvelualue, Toiminnalliset muutokset: ”Uutta rakentamislakia vastaavaa rakennusjärjestystä on valmisteltu vuoden 2023 aikana ja otetaan käyttöön vuoden 2024 alussa. Rakennusjärjestyksen päivityksen yhteydessä tarkastellaan myös rakennusvalvonnan taksat.” muutetaan muotoon ” Uutta rakentamislakia vastaavaa rakennusjärjestystä on valmisteltu jo vuoden 2023 aikana. Uuden lain mukaiset rakennusjärjestykset tulee olla käytettävissä vuonna 2025 jonka johdosta kuntaliitto valmistelee kunnille ohjeistusta rakennusjärjestysten laadintaan, ohjeistus tulee kunnille käyttöön vuoden 2024 alussa. Rakennusjärjestyksen päivityksen yhteydessä tarkastellaan myös rakennusvalvonnan taksat.

Lisäksi kunnanhallitus päätti antaa talous- ja hallintojohtajalle oikeuden tehdä talousarvioesitykseen teknisluonteisia korjauksia/muutoksia.